

ОСОБЛИВОСТІ

ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ СТУПЕНЯ ДОКТОРА ФІЛОСОФІЇ

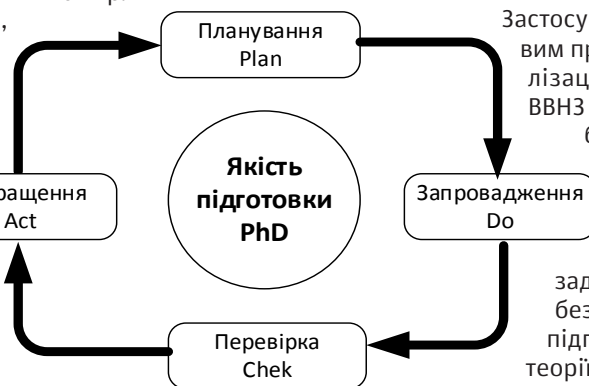
Сучасні гібридні війни вимагають постійного оновлення озброєння і військової техніки для Збройних сил України та розроблення нестандартних підходів до протидії. Основу таких рішень становлять результати фундаментальних і прикладних досліджень, які виконують саме наукові і науково-педагогічні працівники, ад'юнкти, докторанти та інші вчені Збройних сил України. Одним із завдань вищих військових навчальних закладів (ВВНЗ) є забезпечення якісної підготовки наукових та науково-педагогічних кадрів вищої кваліфікації через ад'юнктуру.

Реформування української системи освіти налічує не один десяток років, проте підготовка наукових кадрів донедавна здійснювалась за архаїчною радянською моделлю. Лише з 2016 року держава запровадила нову систему навчання в аспірантурі (ад'юнктурі), яка передбачає отримання загальноприйнятого у світі наукового ступеня PhD (доктора філософії), цим самим впроваджуючи в систему освіти найкращий передовий європейський досвід.

Проте проблема забезпечення якісної підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії у вищих військових навчальних закладах наразі не вирішена до кінця, про що свідчить розпорядження Директора Департаменту військової освіти і науки Міністерства оборони України №402/2/1315 від 16.12.2020 року щодо необхідності розробки низки методичних рекомендацій з організації підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії (ад'юнктів), та є актуальною задачею сьогодення.

Система вищої військової освіти є феноменом, тому впровадження окремих норм потребує науково-обґрунтованих рішень. Відповідно в

межах тематики, передбаченої планом наукової і науково-технічної діяльності (НІНТД) Військового інституту телекомунікацій та інформатизації на 2011–2017 рр., на замовлення директора Департаменту військової освіти і науки Міністерства оборони України виконані науково-дослідні роботи (НДР): «Управління якістю підготовки військових фахівців з вищою освітою для Збройних сил України» (шифр «Якість-2011»); «Тенденції та перспективи інноваційного розвитку системи військової освіти» (шифр «Перспектива-ВО»); «Історія військової освіти в Україні (1991–2012 рр.)» (шифр «Історія»); «Обґрунтування перспективної системи підготовки та підвищення кваліфікації наукових і науково-педагогічних працівників для Збройних сил України» (шифр «Підготовка-В»). Результати та пропозиції НДР враховані при підготовці наказу Міністерства оборони України «Про затвердження Особливостей підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих військових навчальних закладах (науково-дослідних установах) Міністерства оборони України» № 115 від 24 лютого 2017 р.

**СТРУКТУРА ПРОЦЕСІВ
ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ЗА
СХЕМОЮ PDCA**

Військовий інститут телекомунікацій та інформатизації імені Героїв Крут здійснює підготовку ад'юнктів за актуальними для Збройних сил України спеціальностями 126 «Інформаційні системи та технології» та 255 «Озброєння та військова техніка». Особливість процесу професійної підготовки доктора філософії в системі вищої освіти ВІТІ полягає у неперервності та багаторівневості системи підготовки, про що свідчить наявність всіх освітніх рівнів за зазначеними спеціальностями (бакалавр, магістр, доктор філософії).

Другою характеристикою підготовки доктора філософії є сфера практичного застосування знань та навичок в професійній діяльності, а саме забезпечення ключового педагогічного принципу «єдність теорії з практикою». Ад'юнкти мають змогу безпосередньо брати участь у виконанні науково-дослідних робіт в Науковому центрі зв'язку та інформатизації.

Третьою особливістю підготовки ад'юнктів у Військовому інституті телекомунікацій та інформатизації імені Героїв Крут є налаштований механізм адаптивного управління якістю методологічної підготовки ад'юнктів на основі моделі «Plan-Do-Check-Act». Застосування даної моделі є яскравим прикладом індикації стану реалізації принципу автономності ВВНЗ (НУ), в юрисдикції яких перебуває система підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії.

Представлена структура в такому вигляді цілком задовольняє потребу щодо забезпечення управління якістю підготовки ад'юнктів. У загальній теорії управління розрізняють два основних види або способи управління: розімкнуте і циклічне. Розімкнуте управління – це управління без зворотного зв'язку і відповідно без

ПІДГОТОВКИ

ДЛЯ ПОТРЕБ ЗБРОЙНИХ СИЛ УКРАЇНИ В СУЧАСНИХ УМОВАХ

регуляції ходу керованого процесу з боку управляючої системи. Циклічне управління передбачає і зворотний зв'язок, і цілеспрямований вплив на хід керованого процесу. Це і є найбільш ефективним та характерним способом управління якістю підготовки ад'юнктів.

Безумовно забезпечення належного рівня якості підготовки ад'юнктів не можливо досягнути без старанної роботи наукових керівників, що проявляється в інноваційних підходах у застосуванні методів науково-педагогічного супроводу.

Однією із задач, що вирішує науково-педагогічний супровід, закладається трансляція методологічної культури ад'юнктам. Необхідність набуття методологічної культури зумовлена новими викликами часу. В умовах інтенсивного розвитку європейського життєвого простору випускники ад'юнктури повинні на

високому професійному рівні здійснювати педагогічну, наукову та інноваційну діяльність. Саме методологічна культура ад'юнкта, на думку науковців інституту (В. Ананьїна, М. Жердев, А. Крижний, Б. Креденцер, А. Миночкіна, Б. Сусь), є «містком», «діалогом культур», завдяки чому забезпечується трансляція досвіду НіНТД від старшого покоління молодшому.

Подібні підходи обумовлюють необхідність впровадження в освітню практику сучасних інноваційних технологій передачі знань, основою яких є оволодіння «знаннями-інструментами», а поняття «вивчи» замінюється поняттям «створи». Тобто, треба замінити існуючу «репродуктивну» форму освіти на творчодослідницьку.

Застосований інноваційний підхід в наукових школах професорів М. Жердєва, Б. Креденцера,

А. Миночкіна, Д. Могилевича, М. Науменка, О. Романова, В. Романюка, Ю. Самохвалова, В. Хорошка надав можливість реалізувати на практиці академічну мобільність ад'юнктів в межах країни та додержання академічної доброчесності.

Підсумовуючи особливості підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії для потреб Збройних сил України в сучасних умовах, можемо стверджувати, що необхідним є стимулювання безперервного навчання та професіоналізації, підвищення значення академічної мобільності як в межах країни, так і закордоном, додержання академічної доброчесності та використання ІТ-технологій дистанційного та онлайн-навчання.

І. Козубцов, д-р пед. наук,
старш. наук. співр.

КУРСАНТИ ВІТІ ВЗЯЛИ УЧАСТЬ У НАУКОВО-ПРАКТИЧНІЙ КОНФЕРЕНЦІЇ «ВСЕУКРАЇНСЬКІ ВІЙСЬКОВІ З'ЇЗДИ ТА ЇХ ЗНАЧЕННЯ ДЛЯ ДЕРЖАВОТВОРЕННЯ УКРАЇНИ»

Курсанти факультету телекомунікаційних систем Військового інституту телекомунікацій та інформатизації імені Героїв Крут – **Скринніков І. І., Гаштанюк А. В., Гапон Є. О., Захаренко В. Ю.** під керівництвом викладача кафедри військово-гуманітарних дисциплін, кандидата філологічних наук **Церковняк-Городецької О. Г.** взяли участь у науково-практичній конференції «Всеукраїнські військові з'їзди та їх значення для державотворення України».

Учасники конференції намагалися розкрити найцікавіші колізії багатотомової історії українського народу.

Однією з таких сторінок, яка не залишається поза увагою дослідників, вчених-істориків, є період Української національно-демократичної революції – справжнього злету, національного духу й відродження і, водночас, глибоких розчарувань, прикрих, національних поразок. Піднесення національно-визвольного руху розбудило українців, спонукало їх політичні сили не лише до теоретичного обґрунтування, але й до практичного втілення у життя проголошуваних ідей і створення єдиного українського центру. Звучали імена видатних українців **Д. Дорошенка, Ю. Міхновського,**

С. Бандери, Є. Коновальця та ін.

Публічний виступ викладача **Церковняк-Городецької О. Г.** мав успіх і викликав жваве обговорення та зацікавлення. Курсанти з інтересом слухали доповідачів, ставили запитання, дискутували.

Варто підкреслити, що конференція була зініційована Спілкою офіцерів України та проходила у Центральному Будинку офіцерів Збройних сил України. Учасники заходу мали можливість ознайомились з історією та фондами Будинку офіцерів, що вже є історичним тлом обговорюваних подій.